KRAJOWY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ

Ramowa Dyrektywa Wodna czyli plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

Do czego zobowiązują nas plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

12 maja 2011

Podstawowa zasada

ZINTEGROWANE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI WODNYMI

- Uspołecznienie procesu podejmowania decyzji
- Integralne podejście do wód powierzchniowych i podziemnych
- Uwzględnienie aspektów środowiska naturalnego
- Podejście zlewniowe
- Integracja działań

Integracja działań

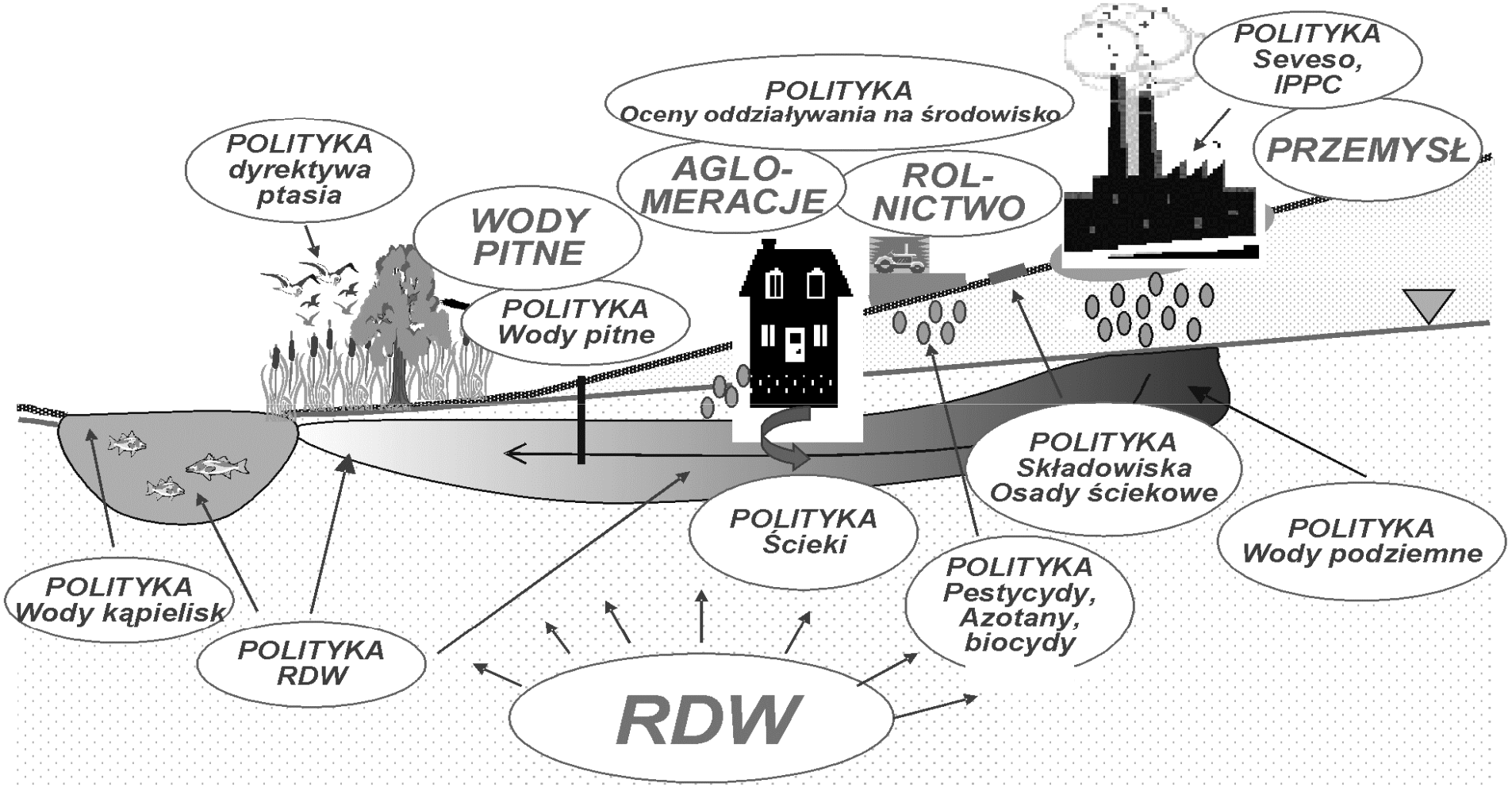

Źródło: Quevauviller P., 2005 - Groundwater monitoring in the context of EU legislation: reality and integration needs. Journal. Environ.. Monit., v.7 ,p.89–102

Cel

osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku,

czyli

- **zapobieganie dalszemu pogarszaniu się ekosystemów wodnych oraz ochrona i poprawa ich stanu**
- **zaspokojenie zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu**
- **propagowanie zrównoważonego korzystania z wody opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych**
- **realizacja przedsięwzięć służących stopniowemu ograniczeniu zrzutów, emisji i przypadkowych uwolnień priorytetowych substancji niebezpiecznych**
- **zapewnienie stopniowego ograniczenia zanieczyszczenia wód podziemnych,**
- **zmniejszenie skutków powodzi i suszy**

… w uzasadnionych przypadkach osiągnięcie celów środowiskowych możliwe jest do 2021 lub 2027 roku

Obszary dorzeczy

1. ***obszar dorzecza Wisły*** obejmujący, oprócz dorzecza Wisły znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również dorzecza Słupi, Łupawy, Łeby, Redy oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na wschód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Wiślanego

2. ***obszar dorzecza Odry*** obejmujący, oprócz dorzecza Odry znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także dorzecza Regi, Parsęty, Wieprzy oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na zachód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Szczecińskiego

3. ***obszary dorzeczy: Dniestru, Dunaju, Jarft, Łaby, Niemna, Pregoły, Świeżej, Ücker -*** *obejmujące znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej części międzynarodowych dorzeczy.*

Poziomy planowania i analiz w gospodarowaniu wodami

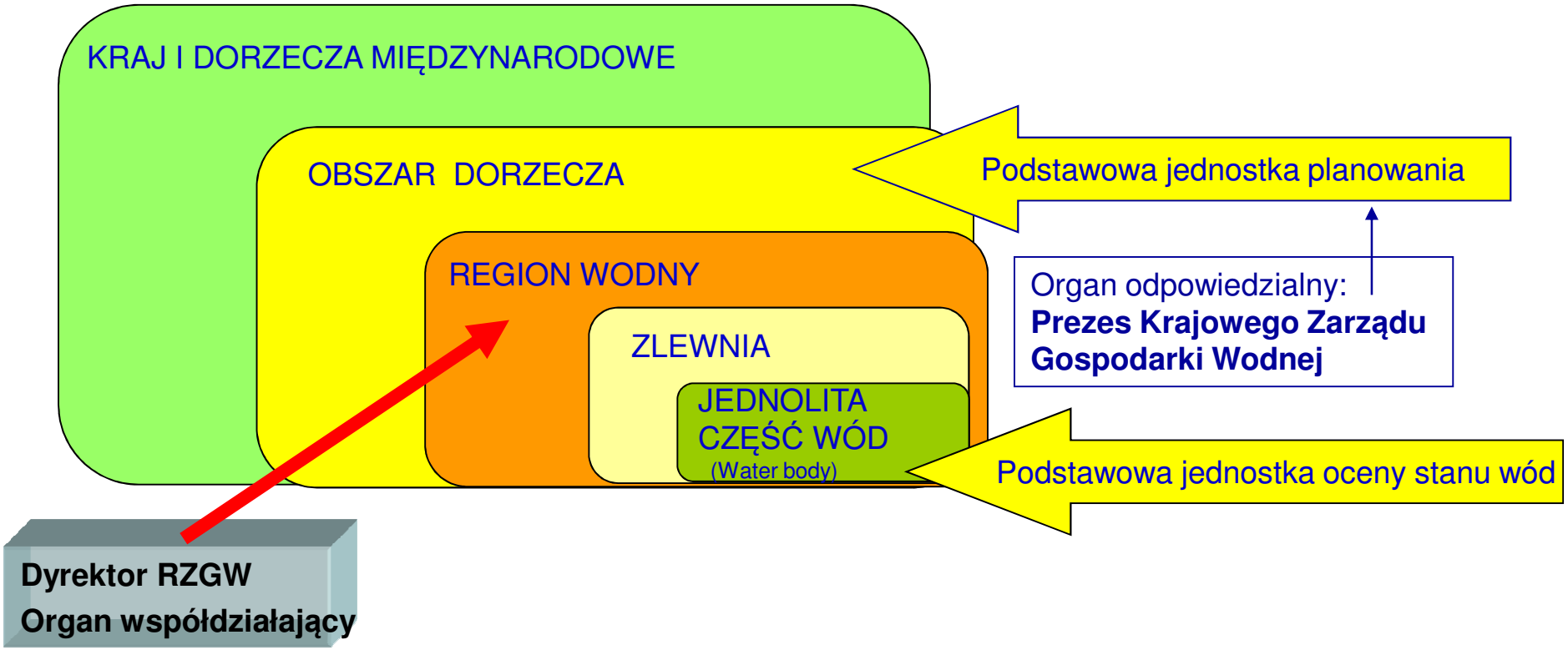

Jak osiągnąć cele RDW

PROGRAMY DZIAŁAŃ

Rolnictwo
Wdrażanie dobrych praktyk rolniczych

Przemysł
Racjonalizacja gospodarki wodnej

Zmiany hydromorfologiczne - programy małej retencji, ochrona przeciwpowodziowa

Gospodarka komunalna
Zbieranie i oczyszczanie ścieków, rozwój systemów kanalizacyjnych i wodociągowych

projekty i programy inwestycyjne
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
Programy ochrony wód przed azotanami pochodzenia rolniczego
Programy poprawy jakości wód przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do picia
Programy działań ujęte w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy dla osiągnięcia celów środowiskowych
Programy monitoringu wód w obszarach dorzeczy
……..

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

- 22 czerwca 2009 r. zakończył się półroczny okres konsultacji społecznych projektów PGW. W trakcie procesu wykorzystano wiele narzędzi, aby zaangażować jak najwięcej osób, podmiotów, instytucji w proces opracowania dokumentów. Były to między innymi: panele dyskusyjne, konferencje prasowe, spotkania regionalne, publikacje (artykuły, broszury, ankiety), III Krajowe Forum Wodne.

- W wyniku konsultacji wpłynęło ok. 3 tyś uwag, których analiza wymagała o wiele dłuższego czasu niż pierwotnie przewidywano.

- 22 lutego 2011 roku Rada Ministrów zatwierdziła plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

- W chwili obecnej trwa proces publikacji przedmiotowych dokumentów w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski”

- Uwaga: Mimo braku formalnego zatwierdzenia PGW przez Radę Ministrów, w dniu 22 marca 2010r. został wysłany raport do KE wymagany na mocy art. 15 RDW.

Zawartość planu gospodarowania wodami

- Charakterystyka obszaru dorzecza z wyznaczeniem części wód i warunkami referencyjnymi
- Podsumowanie znaczących oddziaływań i wpływów działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych
- Określenie i odwzorowanie obszarów chronionych
- Mapy sieci monitoringu
- Wykaz celów środowiskowych
- Podsumowanie analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód
- **Podsumowanie programów działań (program wodno-środowiskowy)**
- Wykaz pozostałych programów i planów
- Podsumowanie działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa
- Wykaz właściwych władz
- Punkty kontaktowe i źródła danych

Program działań

Aby osiągnąć narzucone nam cele środowiskowe konieczne jest wdrożenie szeregu działań. Ramowa Dyrektywa Wodna wymaga, aby każdy kraj członkowski stworzył, a następnie wdrożył **program działań zmierzający do osiągnięcia celów środowiskowych**.

Art. 113a ust. 1 ustawy Prawo wodne:

„Program wodno-środowiskowy kraju określa podstawowe i uzupełniające działania zmierzające do poprawy lub utrzymania dobrego stanu wód w poszczególnych obszarach dorzeczy."

Działania podstawowe – minimalne wymogi do spełnienia

Działania uzupełniające – opracowane i wdrożone w uzupełnieniu do działań podstawowych, w celu osiągnięcia celów ustalonych na podstawie art. 4

Program działań
- program wodno-środowiskowy

Działania podstawowe – minimalne wymogi do spełnienia:

- ➔ działania wymagane dla wdrożenia prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony wód,
  - - dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych 91/271/EWG,
  - - dyrektywy dotyczącej środków ochrony roślin 91/414/EWG,
  - - dyrektywy dotyczącej azotanów 91/676/EWG,
  - - dyrektywy dotycząca jakości wody w kąpieliskach 76/160/EWG,
  - - dyrektywy w sprawie dzikiego ptactwa 79/409/EWG,
  - - dyrektywy odnoszącej się do jakości wody przeznaczonej do picia przez ludzi 80/778/EWG, zmieniona dyrektywą 98/83/WE,
    - dyrektywy w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii (Seveso) 96/82/WE,
    - dyrektywy w sprawie oceny wpływu na środowisko 85/337/EWG,
    - dyrektywy w sprawie osadów ściekowych 86/278/EWG,
    - dyrektywy w sprawie siedlisk przyrodniczych 92/43/EWG,
  - - dyrektywy dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli 96/61/;
- ➔ działania służące wdrożeniu zasady zwrotu kosztów,
- ➔ działania dla wspierania skutecznego i zrównoważonego wykorzystania wody,
- ➔ działania służące ochronie wód przeznaczonych do spożycia,
- ➔ kontrole poboru powierzchniowych i podziemnych wód słodkich i piętrzenia słodkich wód powierzchniowych,
- ➔ kontrole, obejmujące wymóg uzyskania uprzedniego zezwolenia na sztuczne zasilanie lub uzupełnienie części wód podziemnych,

Program działań

- program wodno-środowiskowy

Działania podstawowe – minimalne wymogi do spełnienia:

- wymóg uzyskania uprzedniej regulacji, takiej jak zakaz wprowadzania zanieczyszczeń do wody dla zrzutów ze źródeł punktowych mogących spowodować zanieczyszczenie lub uprzedniego zezwolenia lub rejestracji,
- działania zapobiegające lub kontrolujące wprowadzenie zanieczyszczeń, dla rozproszonych źródeł mogących spowodować zanieczyszczenie,
- działania zapewniające, że warunki hydromorfologiczne części wód są zgodne z osiągnięciem wymaganego stanu ekologicznego czy dobrego potencjału ekologicznego,
- zakaz bezpośrednich zrzutów zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- działania dla wyeliminowania zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez substancje określone w wykazie substancji priorytetowych,
- wszelkie inne działania dla zapobiegania znacznym stratom zanieczyszczeń z instalacji technicznych;

Program działań
- program wodno-środowiskowy

Działania uzupełniające - opracowane i wdrożone w uzupełnieniu do działań podstawowych, w celu osiągnięcia celów ustalonych na podstawie art. 4 RDW np.:

- instrumenty prawne i administracyjne
- instrumenty ekonomiczne i fiskalne
- kontrole
- kodeksy dobrej praktyki
- odtwarzanie terenów bagiennych
- edukacja

Kategorie działań

- Działania organizacyjno-prawne i edukacyjne
- Gospodarka komunalna
- Kształtowanie stosunków wodnych oraz ochrona ekosystemów od wód zależnych (w tym morfologia i zachowanie ciągłości biologicznej cieków)
- Przemysł
- Rolnictwo i leśnictwo
- Zagospodarowanie przestrzenne

DZIAŁANIA ORGANIZACYJNO-PRAWNE I EDUKACYJNE

- **Opracowanie warunków korzystania z wód regionu**
- **Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni**
- **Dostęp do informacji:**
  - *objęcie nadzorem sanitarnym wody w kąpielisku i wykonanie oceny jakości wody*
  - *opracowanie oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia*
- **Propagowanie idei zrównoważonego rozwoju i upowszechnianie informacji o podejmowanych działaniach, akcjach, kampaniach na rzecz aktywnej ochrony środowiska**
- **Promocja "Programu rolnośrodowiskowego" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**
  - *szkolenia obejmujące szczegółowe zagadnienia dotyczące programu rolnośrodowiskowego*

GOSPODARKA KOMUNALNA

- **Realizacja "Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych":**
  - *budowa oczyszczalni*
  - *modernizacja oczyszczalni*
  - *budowa kanalizacji*
- **Realizacja "Programu wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji zbiorczej"**
- **Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej:**
  - *budowa szczelnych - wybieralnych zbiorników z zapewnieniem kontrolowanego wywozu ścieków,*
  - *kontrola przestrzegania harmonogramu wywozu nieczystości płynnych,*
  - *prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków i wdrożenie harmonogramu wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni,*
- **Realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarki odpadami:**
  - *likwidacja ognisk zanieczyszczeń (dzikich składowisk),*
  - *gromadzenie i oczyszczanie odcieków ze składowisk odpadów,*
  - *modernizacja składowiska odpadów komunalnych,*
  - *zagospodarowanie osadów ściekowych,*
  - *zamknięcie niezabezpieczonego składowiska odpadów komunalnych.*

KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA EKOSYSTEMÓW OD WÓD ZALEŻNYCH (W TYM MORFOLOGIA I ZACHOWANIE CIĄGŁOŚCI BIOLOGICZNEJ CIEKÓW)

- **Ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (działania wynikające z dyrektywy w sprawie dzikiego ptactwa oraz dyrektywy w sprawie siedlisk przyrodniczych):**
  - opracowanie i wdrożenie planu ochrony obszaru prawnie chronionego (parki, rezerwaty, NATURA 2000)
- **Zapewnienie ciągłości rzek i potoków poprzez udrożnienie obiektów stanowiących przeszkodę dla migracji ryb:**
  - budowa przepławek, przywrócenie drożności odcinków rzek
  - zmiana instrukcji gospodarowania wodą dla zachowania przepływu biologicznego
  - renaturyzacja wybranych odcinków cieku
- **Zarządzanie gospodarką wodną na zbiornikach piętrzących**
  - weryfikacja zapisów instrukcji gospodarowania wodą
- **Bieżąca ochrona walorów przyrodniczych: zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych**

PRZEMYSŁ

- **Realizacja "Programu wyposażenia zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości nie mniejszej niż 4000 RLM odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód w urządzenia zapewniające wymagane przez polskie prawo standardy ochrony wód":**

  - monitoring zakładów przemysłu rolno-spożywczego o wielkości nie mniejszej niż 4000 RLM odprowadzających ścieki bezpośrednio do wód w zakresie spełnienia wymagań odpowiedniego stopnia oczyszczania ścieków

- **Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom i zarządzanie ryzykiem**

  - opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom przez zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

- **Redukcja zanieczyszczenia wód spowodowanego przez azotany pochodzenia rolniczego:**
  - programy dla OSN tam gdzie to konieczne
- **Ochrona bioróżnorodności w lasach (zachowanie, odtwarzanie i zwiększanie) zgodnie z programami ochrony przyrody dla poszczególnych Nadleśnictw:**
  - opracowanie granicy rolno-leśniej dla gmin
  - zalesianie gruntów niepaństwowych przez właścicieli
  - zalesianie gruntów państwowych
- **Właściwe stosowanie i przechowywanie nawozów naturalnych**
  - przechowywanie gnojówki i gnojowicy w odpowiednich warunkach - budowa płyt gnojowych i szczelnych zbiorników na gnojowice
- **Przeciwdziałanie erozji i wypłukiwaniu zanieczyszczeń:**
  - właściwa uprawa gleby (właściwie prowadzone prace polowe)
  - stosowanie międzyplonów i wsiewek poplonowych
- **Wspieranie rolnictwa ekologicznego**
- **Wspieranie rolnictwa zrównoważonego**
- **Wdrażanie krajowego i wojewódzkiego programu zwiększenia lesistości - regulacja lesistości**
- **Tworzenie stref buforowych i korytarzy ekologicznych:**
  - tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków i zbiorników wodnych

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- **Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wymagania i zasady ochrony środowiska:**

  - opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wymagania i zasady ochrony środowiska, w szczególności dotyczące: ustalonych stref ochrony ujęć wód, obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz stref zagrożeń powodzią z określeniem sposobu ich użytkowania i zagospodarowania, korytarzy ekologicznych stanowiących doliny rzek i cieków wraz z ich obudową biologiczną, obszarów i obiektów przyrody prawnie chronionych, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych - lasy, zalesienia, zadrzewienia, obszarów ograniczonego użytkowania , w tym nie spełniających wymagań w zakresie jakości środowiska dla istniejących obiektów uciążliwych i niebezpiecznych, rozwoju systemów infrastruktury technicznej zwłaszcza gospodarki wodno – ściekowej i gospodarki odpadami wraz z wyznaczeniem rezerwy terenów, pod urządzenia i obiekty niezbędne do realizacji dla prawidłowego funkcjonowania systemów, wyznaczenia rezerw terenów dla potrzeb lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury ochrony środowiska, a także produkujących energię (fermy wiatrowe)

Działania dla wód podziemnych

- Poszukiwanie i dokumentowanie altrenatywnych źródeł wody do spożycia
- Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych
- Racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia
- Kontrolowanie stref ochronnych ujęć wody
- Ograniczenie poboru wód podziemnych dla przemysłu i rolnictwa
- Opracowanie dokumentacji hydrogeologicznej dla GZWP
- Ustanowienie obszarów ochronnych dla GZWP

Więcej danych nt. oceny stanu oraz wyników monitoringu wód:

www.gios.gov.pl

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!!!

Więcej informacji:

www.kzgw.gov.pl
www.rdw.org.pl